פב: הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

עין משפט נר מצוה

סח א מי׳ פ״ע מהל׳ מעשה קרבנות הל״ו:

היוצק והבולל. הא דלא תשיב מולק משום דפטור מולק נפקא לן בפרק השוחט והמעלה (זבחים דף קז. ושם) מדכתב אשר ישחט על השוחט הוא חייב ולא על המולק אבל כל הני דהכא נפקא לן בפ׳ בתרא דזבחים (דף קטו: ושם) מדכתב אשר יעלה מה העלאה שהיא גמר עבודה וכו׳ והולכה לא תשיב משום דאפשר לבטלה לשמוט בגד המזבח ולזרוק ומיהו קשיא ליתני נותן שמן ופתילה במנורה שיש אחריה הדלקה ופטרי׳ כהו זר בפ׳ כ׳ דיומא (ד׳ כד. ושם) מהאי טעמא דיש אחריהן עבודה ומהדלקה גופה לא קשה דלאו עבודה היא כדאמר התם: **המולח** והמניף והמגיש. לא דק דמנופה והגשה קודמת למליחה כדתניא [פ]הניף והגיש קמץ ומלח והקטיר ועוד אמרינן בהקומץ רבה[ק] וכי ס״ד שזר קרב אגב המזבח גבי לא מלח והיינו משום שהיתה המליחה אחר התנופה והגשה: ולא

נשען והולך על מקלו וכיון שהגיע אצל שבטו של שמעון אמר היכן מצינו ששבטו של לוי גדול משל שמעון אמרו הניחו לו אף הוא לעשות צרכיו נבנם התירו פרושין את הדבר א״ר יוחנן ששה נסים נעשו לו לפנחס אחד שהיה לו לזמרי לפרוש ולא פירש ואחד שהיה לו לדבר ולא דבר ואחד שבוון בזכרותו של איש ובנקבותה של אשה ואחד שלא נשמטו מן הרומח ואחד שבא מלאך והגביה את המשקוף ואחד שבא מלאך והשחית בעם בא וחבטן לפני המקום אמר לפניו רבש״ע על אלו יפלו כ״ד אלף מישראל שנאמר [1]ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף והיינו דכתיב [2]ויעמד פנחס ויפלל [פ]אמר רבי אלעזר ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל מלמד כביכול שעשה פלילות עם קונו בקשו מלאכי השרת לדחפו אמר להן הניחו לו קנאי בן קנאי הוא משיב חימה בן משיב חימה הוא [ר]התחילו שבטים מבזין אותו ראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל בא הכתוב ויחסו [3]פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן א״ל הקב״ה למשה הקדם לו שלום שנאמר [4]לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום וראויה כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם אמר רב נחמן אמר רב מאי דכתיב [5]זרזיר מתנים או תיש ומלך אלקום עמו ד׳ מאות ועשרים וארבע בעילות בעל אותו רשע אותו היום והמתין לו פנחס עד שתשש כחו והוא אינו יודע שמלך אלקום עמו במתניתא תנא ששים עד שנעשה כביצה המוזרת והיא היתה כערוגה מליאה מים אמר רב כהנא ומושבה בית סאה תני רב יוסף קבר שלה אמה אמר רב ששת לא כזבי שמה אלא שוילנאי בת צור שמה ולמה נקרא שמה כזבי שכזבה באביה ד״א כזבי שאמרה לאביה כום בי עם זה והיינו דאמרי אינשי בין קני לאורבני שוילנאי מאי בעיא בהדי קלפי דקני שוילנאי מאי בעיא גפתה לאמה א״ר יוחנן חמשה שמות יש לו זמרי ובן סלוא ושאול ובן הכנענית ושלומיאל בן צורי שדי זמרי על שנעשה כביצה המוזרת בן סלוא על שהסליא עונות של משפחתו שאול על שהשאיל עצמו לדבר עבירה בן הכנענית על שעשה מעשה כנען ומה שמו שלומיאל בן צורי שדי שמו: כהן ששימש בטומאה: בעא מיניה רב אחא בר הונא מרב ששת כהן ששימש בטומאה חייב מיתה בידי שמים או אין חייב מיתה בידי שמים א״ל תניתוה כהן ששימש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לב״ד אלא פירחי כהונה מוציאין אותו חוץ לעזרה ופוצעין את מוחו בגיזרין ואי ס״ד מחייב בידי שמים לישבקיה דליקטול בידי שמים אלא מאי אינו חייב מי איכא מידי דרחמנא פטריה ואגן ניקום וניקטול ליה ולא [ר]והתנן מי שלקה ושנה ב״ד מכניסין אותו לכיפה רחמנא פטריה ואגן קטלינן ליה האמר ר׳ ירמיה אמר ר״ל במלקות של בריתות עסקינן דגברא בר קטלא הוא והא גונב הקסוה האמר [7]רב יהודה בכלי שרת עסקינן ורמיזא [8]לא יבואו לראות בבלע את הקדש ומתו והא המקלל את הקוסם הא תני רב יוסף יכה קוסם את קוסמו דמיחזי כמברך את השם והא בועל את הבותית הא אקריוה לרב כהנא בחלמיה ואדכריה רב לגמריה איתיביה [9]א״היוצק והבולל והפותת המולח המניף המגיש והמסדר את השולחן המטיב את הנרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור ואין חייבין עליהן לא

נשמעו והולך על מקלו. על הענ לכדו כלי הכרחל שלא יהיו מכירים בו בני שבטו שלהרוג הוא בא: **היכן מצינו כו׳.** כלומר אתם מפקירים עצמכם אחר בנות מואב אני למה לא אעשה כמותכם וכי שבט שלי גדול משלכם שאהיה פרוש וטהור יותר מכולכם כיון שנשמעו כן אמרו הניחו לו ליכנס לקוכה שאף הוא רוצה כמותינו: **גרכיו.** תשמיש: **הפירו פרושין את הדבר.** ולאי מותר לעשות כן שהרי פנחס עשה כמותינו כך אמרו העומדים שם כשראו שנכנס: **שהיה לו לפרוש.** מן האשה ושוב אין ניתן להוכיח: **לדבר.** לזעוק לאנשי שבטו לסייעו: **שבוון בזכרותו ובנקבותה.** ולאו אותם דבוקים זה בזה וידעו שניתן רשות לקנאי לפגוע בו ולא יאמרו שנאה היתה בלבו עליו: **שלא נשמטו.** לפרוש זה מזה עד שראו שהרגם בדין: **והגביה את המשקוף.** והוליאן נדבקים ולא הולרך להשפיל הרומח וישמטו: **ואחד שבא מלאך והשחית.** והוטרדו בני שבטו ולא הרגו לפנחס: **פלילות.** ריב: **כן קנאי.** משבט לוי שקינא במעשה דינה דכתיב (בראשית לד) הכזונה יעשה את אחותנו: **כן משיב חמה.** להרן במעשה דקרח דכתיב כי יצא הקצף [ו] וכתיב ויתן את הקטורת [ז]: **אבי אמו.** יתרו דאלעזר אבי פנחס לקח מבנות יתרו דכתיב [ח] ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ומפרש באגדה [ט] פוטיאל זה יתרו שפיטם עגלים לעבודת כוכבים ואמרו בסוטה [י] פוטיאל זה (בנו של) [כ] יוסף שפטפט בילדו ומשגינן [ל] אי אבוה דאמיה מיתרו אמיה דאמיה מיוסף אי אבוה דאמיה מיוסף אימיה דאמיה מיתרו דיקא נמי דכתיב פוטיאל ולא פוטיאל: **וראויה כפרה זו.** שעשה פנחס: **שפהא מכפרת לעולם.** דכתיב (במדבר כה) לברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר: **ד׳ מאות וכו׳.** זרזיר בגימטריא הכי הוי: **מתנים.** לשון המתנה: **או תיש.** עד שתשש כחו: **אלקום עמו.** שכל הקמות שלו: **ופנחס לא היה יודע.** שהקדוש ב״ה שמשו מלך אלקום עמו שלא היה צריך להמתין שיתשש כחו. וגרלה בעיני שהמיכה הזאת לשון ערבי שכל פתיחת תיבותיהן אל: **שמיש.** ואין לדבר רמז במקרא: **שנעשה.** ביליס שלו כביליס מוזרות שהוקלקם ומתבלבל שכבת זרע שבתוכו מרוב בעילות: **והיא נתמלאה.** שכבת זרע בערוגה מלאה מים: **מושכה.** מקוס מושכה שהיתה רחבה ביותר: **וקבר שלה.** פתיחת רחמה: **שבוכה באביה.** שניה אליה אל תשמעי אלא לגדול שבהם: **כום בי עם זה.** שתוט אותם ע״י: **והיינו דאמרי אינשי.** על שם כזבי אומרים דבר

זה: **בין קני לאורבני.** מקוס יחוד: **אורבני.** ערבה דקה הגדלה בין האגמים אשטוינ״א בלע״ז: **מאי בעי.** ולאי משום זנות הלכה לשם: **בהדי קלפי דקני.** קליפות הקנים: **שוילנאי מאי בעיא.** ולאי משום זנות הלכה שם: **גפתה לאמה.** הגאיפה אמה כלומר הוליאה שם גפייתה על אמה שכיון שזיעתה קורין אותה זונה בת זונה: **הסליא.** גרס שזוכרו ויספרו [מ] לשון לא תסולה (איוב כח) המסולאים בפז (איכה ד) שהיו מעריכין עצמן בפז ואת זה ואת משפחתו סלו בגיאופים. ל״א גרס לחפש ולדקדק אחר עונם לשון מסלסל בשערו (שיר דף ג.): **מעשה כנען.** זמה כדאמרינן בערכי פסחים (דף קיג:) ה׳ דכרים לזה כנען את בניו ואתכו את הזמה: **הא אקריוה לרב כהנא בחלמיה.** יכרת וגו׳ אלמא בר כרת הוא: **היולן.** שמן על מנחה: **והכולל.** בשמן: **והפותה.** פתים לאחר אפייתה כגון מנחת מחבת ומרחשת ומאפה תנור שהן באות אפויות: [נ]**והמניף והמגיש.** בקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן כדאמרי׳ בסוטה בפ׳ כ׳ (ד׳ יב:) והמסדר שלחן [ס]ולחם הפנים: **בחוץ.** אם עשה אחת מאלו בחוץ: **פטור.** דלא חייב כרת אלא שוחט דכתיב (ויקרא ז) אשר ישחט וגו׳ ומעלה דכתיב (שם) אשר יעלה עולה וזורק דאחרני מדם שפך [שם] בפ״ד (לעיל דף לד:) וכל הני דיש אחריה עבודה אמעיטו בפ׳ בתרא דזבחים (דף קטו:) מה העלאה מיוחדת שהוא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה לא

מסורת הש״ס

א) לעיל מד., ב) כ״ב קט: סוטה מג., ג) לעיל פח: יומא סד:, ד) לעיל פא:, ה) זבחים קיג:, ו) במדבר יח, ז) [שם], ח) [שמות יז], ט) [שמו״ר ז ה], י) [לף מג.], כ) [רש״ש מחז״], ל) [שם], מ) והמנים מגפה. רש״ל, נ) [״ל כלמס], ס) [עי׳ תוס׳ מנחות יח. ד״ה לא מלחן:], ע) [דף כ.],

תורה אור השלם

1. וְיִהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף:
במדבר כה ט
2. וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר הַמַّגֵּפָה:
תהלים קו ל
3. פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי:
במדבר כה יא
4. לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם:
במדבר כה יב
5. זַרְזִיר מָתְנַיִם אוֹ תַיִּשׁ וּמֶלֶךְ אֶלְקוֹם עִמּוֹ:
משלי ל לא
6. וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ:
במדבר ד כ

גליון הש״ס

רש״י ד״ה הפליא לשון לא תסולה. עי׳ תוי״ט פ״ז מ״ה דפרה מ״ש בשם הערוך:

לעזי רש״י

אשטוינ״א (אישטנ״ק). אגם. ביבה.

מוסף רש״י

פלילות. דין (לעיל מד.). שפיטם אבי אמו כו׳. מדמתיב כהן אין (ל״ל מדין) סומך (רשב״ם ב״ב קמ.). מי שלקה רשנר. שלקה שתי פעמים על שתי עבירות (לעיל פא.). ב״ד מכניסין אותו לכיפה. אם חזר וחטא כשליכות. דמחזקינן ליה בהשעה אחרי אחרי שלקה (יבמות סד.). דיוצק. שמן על המנחה כדכתיב (ויקרא ב) ויצקת ונו׳ (זבחים קיב.). והפותה. מנחת מאפה כדכתיב פתות אותה פתים (שם). המגיש. מנחה נחוץ, יהיו מעינה הגשה נפנים נקרן מערבית דרומית כמשפטה (שם). המטיב את הנרות. מדשן את המנורה בבקר (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com